altares

PART OF THE
dun & bradstreet
WORLDWIDE NETWORK

De impact van een double dip op de Nederlandse economie

Te verwachten faillissementen per sector

Een tweede klap

De Nederlandse economie is de gevolgen van de eerste lockdown nog niet te boven, of een volgend gevaar hangt alweer boven het hoofd: de double dip. Nu een tweede golf van COVID-19 zich aandient voorspellen diverse economisch experts een tweede keldering van het bruto binnenlands product. Zo gaf de toonaangevende Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) al een voorspelling met concrete cijfers van het BBP bij een double dip. Dat cijfer gebruikten wij om de impact van een double dip op de Nederlandse markt te concretiseren.

De eerste uitbraak van COVID-19 en de bijbehorende 'intelligente lockdown' van afgelopen voorjaar veroorzaakten een ernstige recessie. Toch blijven massale faillissementen vooralsnog uit. Dat is mede te danken aan overheidssteun, waarmee noodlijdende bedrijven een kans krijgen om te overleven gedurende deze moeilijke periode. Die kans lijkt steeds kleiner te worden nu de tweede golf van COVID-19 zich aandient. Een tweede klap voor de economie lijkt onafwendbaar.

Om inzicht te verschaffen in de economische impact van een double dip, berekenden wij het aantal te verwachten faillissementen. Daarvoor gebruikten we diverse openbare bronnen en vooral ook onze eigen Dun & Bradstreet database, die we al 20 jaar lang zorgvuldig bijhouden met historische data. Met die rijke data en met statistische modellen zijn we al geruime tijd in staat diepgaand inzicht te verschaffen in de bedrijfszekerheid van organisaties. Bijvoorbeeld door bedrijven in vier gradaties van bedrijfsrisico te classificeren, van hoog tot minimaal risico op faillissement. Daarmee kan de kredietwaardigheid van zakenpartners ingeschat worden, zodat u verantwoorde keuzes kunt maken. In tijden van crisis is dat zelfs nóg belangrijker.

Uit onze eerdere analyse bleek al dat de economische gevolgen sterk vergelijkbaar zullen zijn met de financiële crisis van 2008/2009. De economie zal blijven draaien, maar het aantal faillissementen zal waarschijnlijk sterk stijgen.
Nu we een tweede economische dip verwachten, analyseerden we de extra impact hiervan op het te verwachten aantal faillissementen.

Barry de Goeij,
Joris Peeters,

Data scientists,
Altares Dun & Bradstreet

1 Golf van uitgestelde faillissementen

Sinds de uitbraak van COVID-19 wordt er veel gesproken over faillissementen, maar er zijn er nog opmerkelijk weinig voltrokken. Een double dip brengt daar mogelijk verandering in. We verwachten dat veel uitgestelde faillissementen nu alsnog zullen plaatsvinden.

Sinds het begin van de lockdown worden organisaties die juridisch uitstel van betaling aanvragen mild behandeld. Ook verstrekt de overheid steun aan organisaties die door COVID-19 in financiële nood zijn beland. Deze maatregelen helpen organisaties door een lastige periode heen en biedt hen kans op economisch herstel. Dat is een prettige oplossing voor organisaties die in de kern gezond zijn en in staat zijn snel te herstellen. Maar door de maatregelen blijven ook organisaties in leven die aanzienlijk minder gezond zijn en van wie een snel herstel teveel gevraagd is. Voor hen is het feitelijk uitstel van executie.

Door een double dip laat economisch herstel langer op zich wachten, wellicht te lang voor organisaties die al op het randje van de afgrond balanceren. Ook wordt inmiddels onterecht verkregen overheidssteun – logischerwijs – teruggevorderd, wat voor sommigen de nekslag zal zijn. De terecht ontvangen steun is trouwens ook niet oneindig. Mocht de overheid nog eens een nieuw steunpakket uit de kast trekken, dan is er ook voor hen steeds minder mogelijk. Door al deze effecten zal voor veel wankelende organisaties het doek nu definitief vallen. En dat betreft inmiddels flinke aantallen, dat toont

de volgende grafiek →

Voorspelde en voltrokken faillissementen

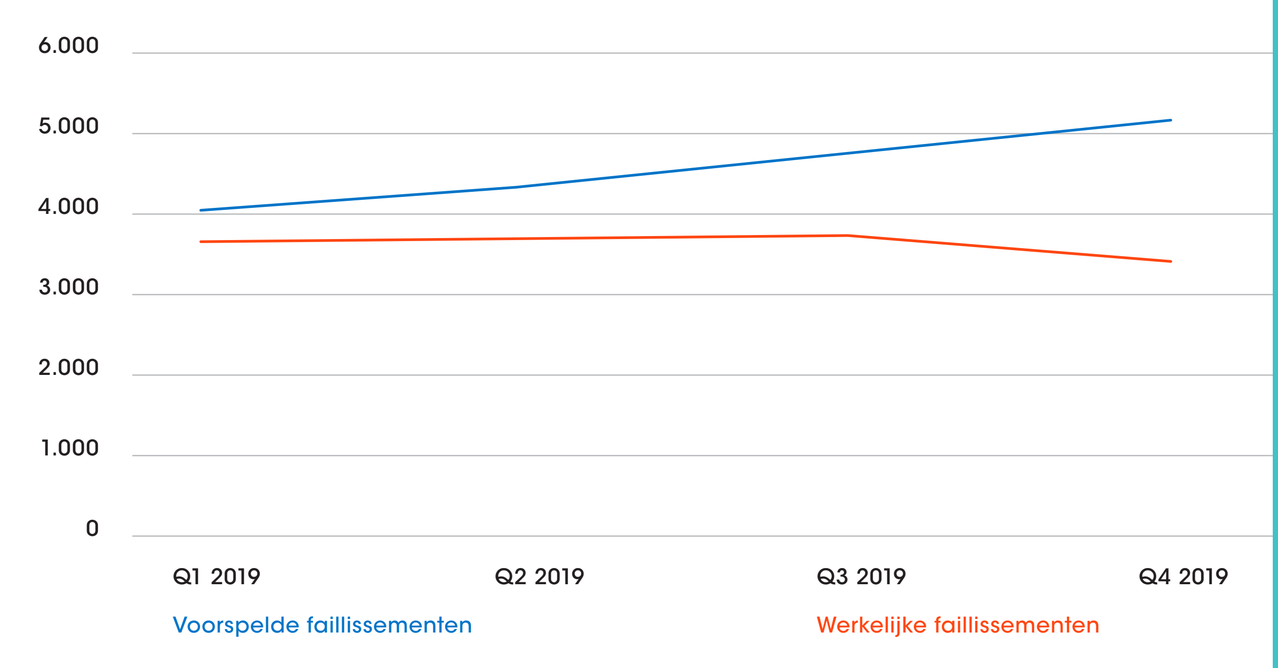

	Voorspeld	Werkelijk
Q1 2019 en 12 navolgende maanden	4.055	3.656
Q2 2019 en 12 navolgende maanden	4.342	3.706
Q3 2019 en 12 navolgende maanden	4.754	3.727
Q4 2019 en 12 navolgende maanden	5.161	3.422*

* meting 21-09-2020 en daardoor incompleet

Bovenstaande grafiek toont het aantal faillissementen in de navolgende 12 maanden. De bovenste (blauwe) lijn toont het aantal dat we op basis van historische cijfers kunnen verwachten. Zo was aan het begin van 2019 de verwachting dat er 4.055 organisaties in de daaropvolgende 12 maanden failliet zouden gaan, dus tot aan de start van 2020. De tweede (oranje) lijn geeft het werkelijke aantal voltrokken faillissementen weer. In hetzelfde tijdsbestek zijn er 3656 organisaties werkelijk failliet gegaan. Het verschil bestaat uit 399 organisaties die zo goed als failliet zijn, maar waarvan de executie nog niet is voltrokken. Dat verschil loopt in de tijd steeds verder op tot 1.739 organisaties. Hoewel dit laatste getal nog zal afnemen aangezien de meting van het werkelijk aantal faillissementen van Q4 2019 t/m Q3 2020 nog net niet definitief was ten tijde van dit schrijven.

In totaal is er zo een verschil opgebouwd van circa 3.800 faillissementen die je zou verwachten, maar die niet zijn voltrokken. Die kunnen we nog verwachten.

2 Extra effecten double dip

2.1 Risico op faillissement

Onderstaande grafiek toont de kans op een faillissement in de navolgende 12 maanden. De oranje lijn is de door ons gecalculeerde voorspelling, de grijze is dezelfde calculatie gebaseerd op werkelijk faillissementen. De lijnen komen sterk overeen, wat de nauwkeurigheid van het rekenmodel bevestigt. Het meest rechtse gedeelte van de grafiek betreft een voorspelling, zowel voor een single (oranje lijn) als een double dip scenario (blauw).

Nederland kent een relatief dynamische economie met diverse ups en downs. De kans dat een Nederlandse onderneming in de navolgende 12 maanden failliet gaat, blijft sinds 2003 beperkt tussen de 0,10 en 0,45 procent, maar deze schommelt wel. Sinds 2013 nam dit risico echter gestaag af tot aan de uitbraak van COVID-19.

Zowel de voorspelde als de werkelijke kans op een faillissement bedroeg in Q1 2019 nog slechts 0,13 procent.

Door de uitbraak van COVID-19 stijgt de kans op een bankroet. In het eerste kwartaal van 2020 stijgt de kans op een faillissement in de navolgende 12 maanden – dus tot en met het vierde kwartaal van 2020 – tot 0,29 procent bij een single en 0,32 procent bij een double dip. De scenario's verschillen steeds meer van elkaar. In het vierde kwartaal van 2020 is de kans op een faillissement in de navolgende 12 maanden bij een single hit 0,38 procent. Maar bij een double dip is dit maar liefst 0,49 procent, een aanzienlijk hoger risico dan de Nederlandse economie sinds 2003 meemaakte.

Kans op faillissement in de komende 12 maanden

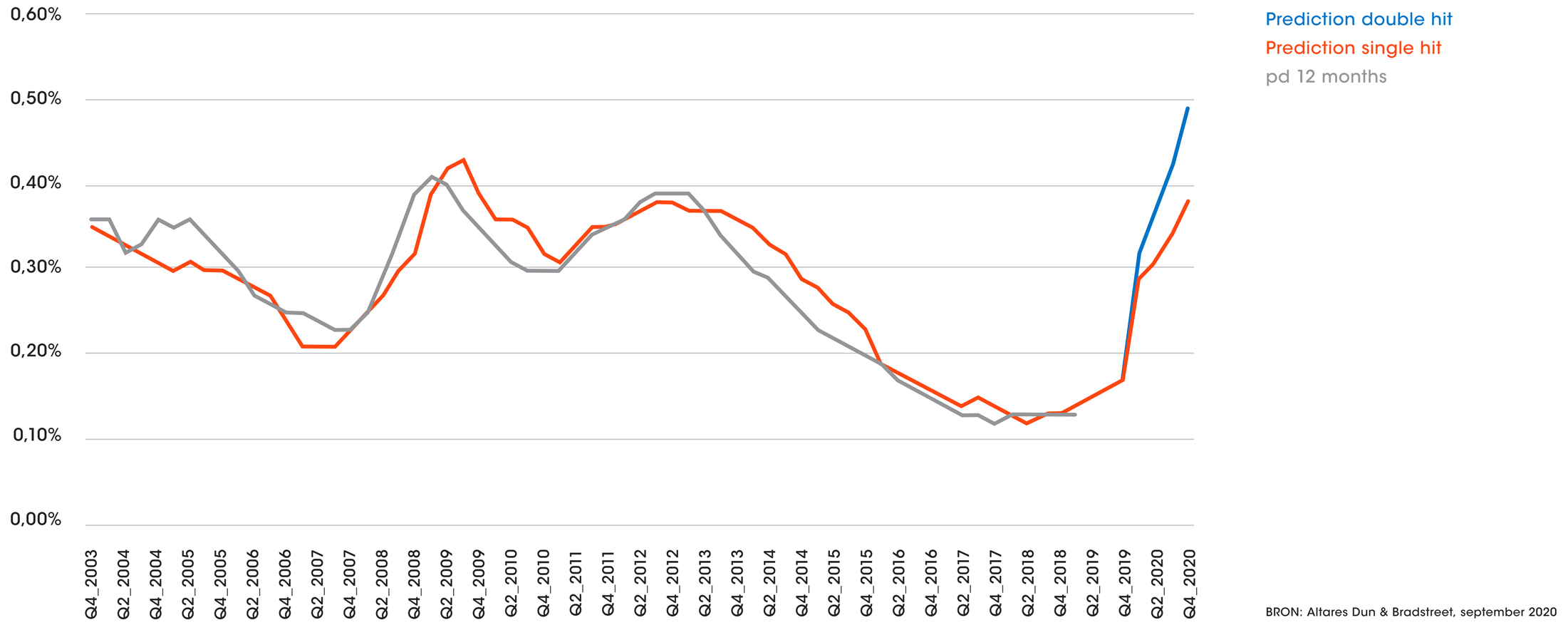

BRON: Altares Dun & Bradstreet, september 2020

2.2 Aantal faillissementen

Onderstaande grafiek toont het absolute aantal faillissementen dat we kunnen verwachten in de navolgende 12 maanden. Zo is bij een single dip scenario de verwachting dat in Q4 van 2020 11.496 organisaties failliet gaan in de navolgende 12 maanden. Bij een double dip loopt dat op tot maar liefst 14.789 organisaties die failliet gaan.

Behalve dat de absolute aantallen bij een double dip hoger zijn dan bij een single dip, zien we ook een snellere toename van het aantal faillissementen. Dat heeft onder meer te maken met de veel matigere groei van de economie in 2021, waardoor de economie minder snel herstelt. Mogelijk zegt die toenemende stijging ook iets over hoe het aantal faillissementen zich na deze meetperiode ontwikkelt, maar helaas gaan de voorspellingen van het OECD niet verder. Waardoor ook wij nog geen uitspraken durven doen over het verdere verloop van het aantal faillissementen.

BIJSTELLING BBP

Voor de oplettende lezer: in hoofdstuk 1 van dit rapport spraken we ook al over het aantal te verwachten faillissementen, wat in 2019 nog uiteenliep van 4.055 in het eerste tot 5.161 in het vierde kwartaal. Onderstaande grafiek start in het eerste kwartaal van 2020 echter al meteen met 8.623 faillissementen bij een single dip scenario, een forse en plotselinge sprong omhoog. Dit komt voornamelijk doordat de verwachte ontwikkeling van het BBP recentelijk naar beneden is bijgesteld. Komende maanden verwachten we het effect hiervan te zien.

AANTAL VOORSPELDE FAILLISSEMENTEN BIJ EEN SINGLE EN DOUBLE DIP SCENARIO

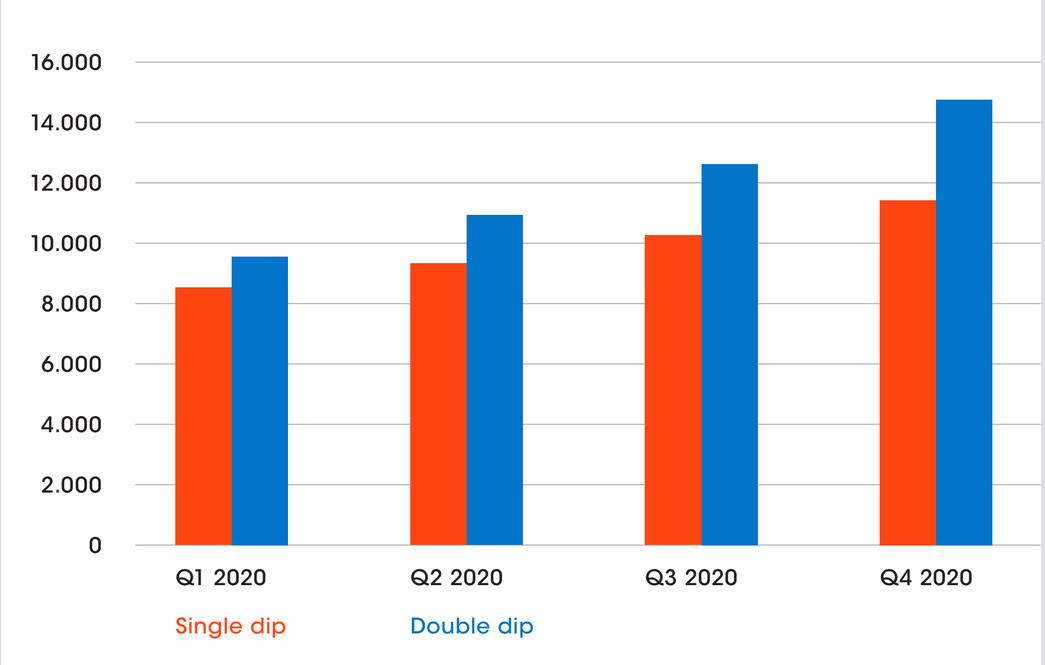

BRON: Altares
Dun & Bradstreet,
september 2020

2.3 Risico's per sector

Bepaalde sectoren zijn gevoeliger voor een faillissement dan andere. En de gevolgen van een double dip raken sommige sectoren harder dan andere. Onderstaande grafieken tonen de impact van een single en double dip per sector. De eerste grafiek toont de absolute aantallen, de tweede geeft het relatieve risico op een faillissement weer.

In absolute zin kunnen we de meeste faillissementen verwachten in financiële hoek: 2.039 bij een single dip en 3.024 faillissementen bij een double dip. Ter vergelijking: in de laatste periode voorafgaand aan de uitbraak van COVID-19 – Q1 2019 en de navolgende 12 maanden – gingen er 532 organisaties in deze sector failliet. Bij een single dip kunnen we dus circa 3,8 keer zoveel faillissementen als normaal verwachten, en bij een double dip zelfs 5,7 keer zoveel.

Zet je het absolute aantal faillissementen af tegen het totaal aantal geregistreerde organisaties in de sector, dan valt het risico in de financiële sector nog wel mee. Bij een single dip gaat 0,26 procent van de financiële organisaties failliet, bij een double dip 0,37 procent. Vanuit relatief oogpunt zijn de meest risicovolle sectoren: transport, industrie, bouw en groothandel, zowel bij een single als bij een double dip. Zo is het risico op een faillissement het hoogst in de transport bij een single dip 0,96 procent en bij een double dip zelfs 1,22 procent. De minst risicovolle sectoren zijn landbouw en gezondheids- en welzijnszorg, onderwijs, zakelijke dienstverlening.

Een double dip veroorzaakt de hoogste stijging van het risico in de industrie. Daar bedraagt het risico op een faillissement bij een single dip 0,63 procent, vrijwel identiek aan bouw en groothandel (beide 0,65%). Bij een double dip neemt het risico in de vergelijkbare sectoren toe tot 0,83 (groothandel) en 0,84 procent (bouw), waar het bij industrie stijgt tot 0,92 procent. Daarmee heeft een double dip in deze sector relatief de meeste impact.

AANTAL VOORSPELDE FAILLISSEMENTEN PER SECTOR

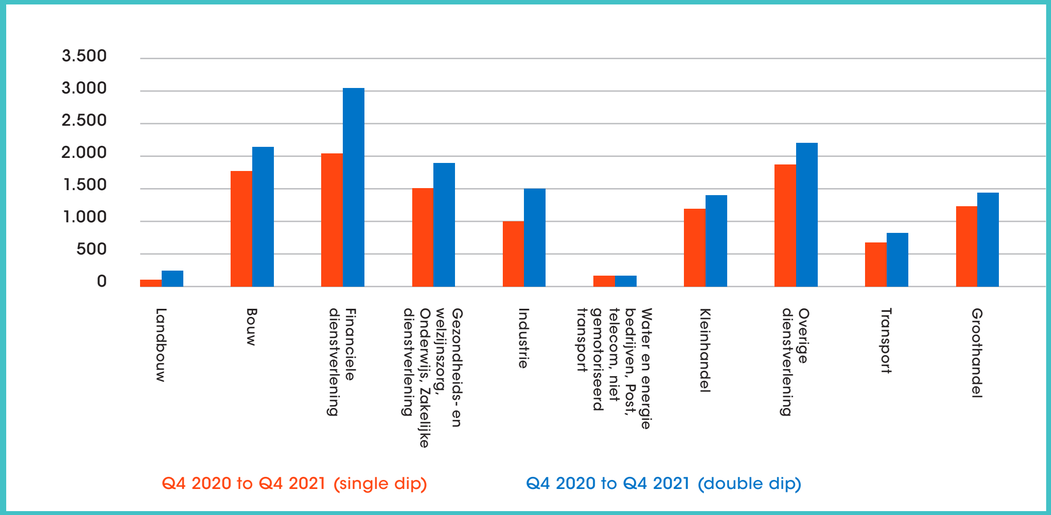

RISICO OP FAILLISSEMENT PER SECTOR

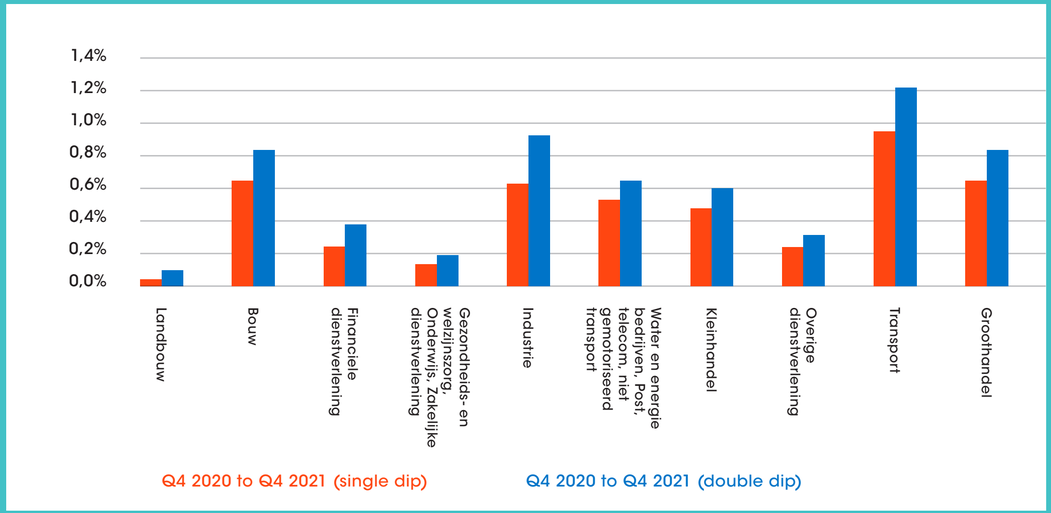

Over het onderzoek

Altares Dun & Bradstreet analyseerde de historische relatie tussen het aantal faillissementen en de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Hiervoor werden de bedrijfsdata van miljoenen organisaties gebruikt in combinatie met de werkelijke ontwikkeling van het BBP. Op basis van deze analyse werd vervolgens een statistisch model ontwikkeld. Met een inschatting van de ontwikkeling van het BBP als basis, kan dit rekenmodel het aantal te verwachten faillissementen in de nabije toekomst voorspellen.

Afgelopen juli publiceerde Altares Dun & Bradstreet al een rapport met te verwachten faillissementen naar aanleiding van de eerste lockdown. Dat rapport baseerden we op de door de Europese Commissie ingeschatte ontwikkeling van het BBP. Ditmaal hanteren we echter een inschatting van de Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD), omdat zij als een van de weinigen ook een inschatting geven van een double dip scenario. In juni voorspelde de OECD een teruggang van het Nederlandse BBP in 2020 met 8,1 procent bij een single dip, gevolgd door een redelijke groei van 6,56 procent in 2021. Bij een double dip scenario daalt het BBP volgens hen 9,96 procent in 2020 en is er een veel magerder groei van 3,37 procent in 2021. Grafisch wordt dit door de OECD als volgt weergegeven:

Met die gegevens als basis voorspelt ons rekenmodel behoorlijk accuraat het aantal faillissementen dat Nederland bij een double dip kan verwachten. Zowel de absolute aantallen, als de relatieve ontwikkelingen. En bovendien gespecificeerd naar sector.

Hierbij dient wel opgemerkt dat onze voorspellingen gebaseerd zijn op de voorspelde economische cijfers. Echter kunnen toekomstig ingevoerde maatregelen of veranderingen in de markt een andere impact tot stand brengen.

Economisch effect van single en double dip scenario

A COLLAPSE IN OUTPUT FOLLOWED BY A SLOW RECOVERY

World GDP, index 2019-Q4=100

In both scenario's, we won't be back at 2019-Q4 level for at least 2 years

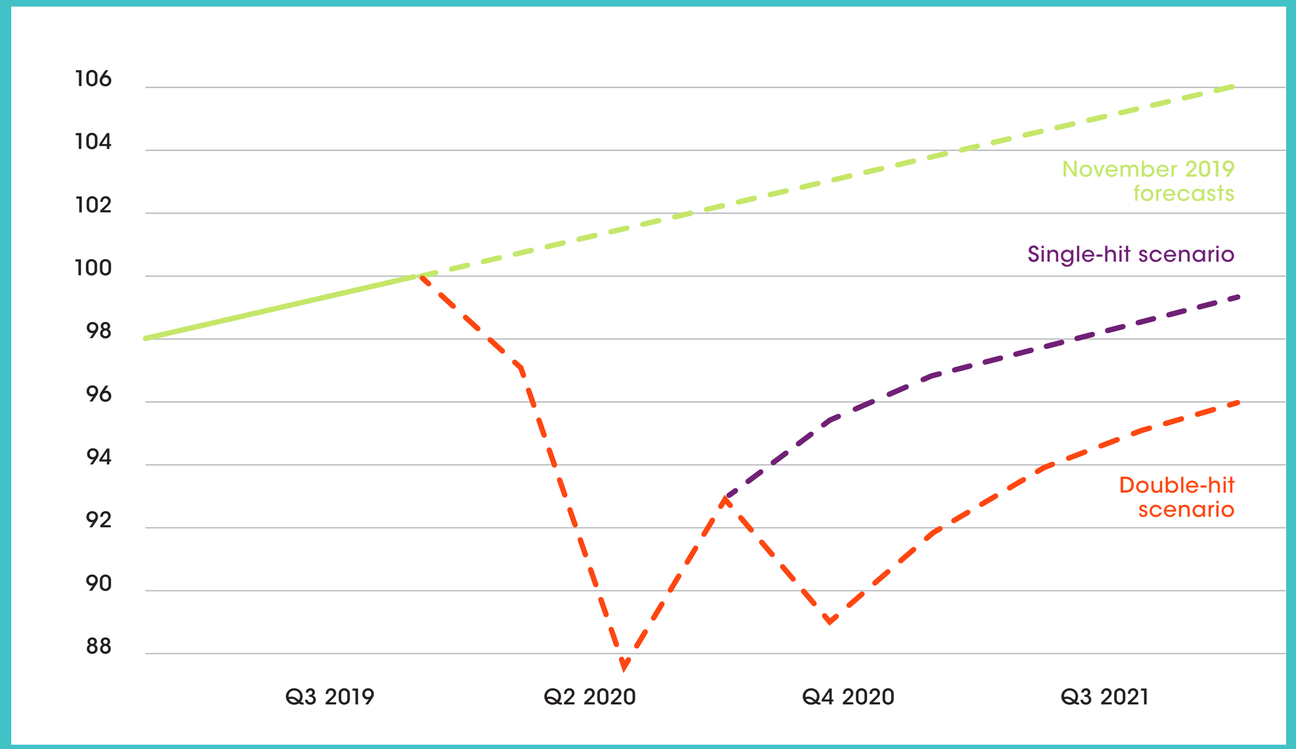

Source: OECD (2020), "OECD Economic Outlook No. 107 (Edition 2020/1)", OECD Economic Outlook: Statistics and Projections (database).

DATA altares

Over Altares Dun & Bradstreet

Altares Dun & Bradstreet is wereldwijde leverancier van zakelijke bedrijfsgegevens. Als lokale partner van het World Wide Network van Dun & Bradstreet (1841) zijn zij expert in het verzamelen, structureren, analyseren en verbeteren van bedrijfsdata. De Data Cloud-oplossingen van Altares Dun & Bradstreet leveren inzichten die klanten in staat stellen om risico's te beperken, hun omzet te verhogen, kosten te verlagen en zo hun bedrijfsprestaties te verbeteren.

Altares Dun & Bradstreet biedt toegang tot haar databases van meer dan 370 miljoen bedrijven in 220 landen. Meer informatie over Altares Dun & Bradstreet is te vinden op de website en LinkedIn.

Smart insights to shape your future

ROTTERDAM OFFICE

Otto Reuchlinweg 1032
3072 MD Rotterdam
The Netherlands
+31 (0)10 710 95 60

www.altares.nl

in

BRUSSELS OFFICE

Keizer Karellaan 576
1082 Brussels
Belgium
+32 (0)2 481 83 00

www.altares.be

www.altares.lu

PARIS OFFICE

Campus Equilibre
Immeuble Le Yard
58 Avenue Jean Jaurès
92700 Colombes
+33 (0) 825 80 58 02

www.altares.com